

IZRAKSTS

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
K.Valdemāra iela 157, Rīga,
Latvija, LV-1013

Rīgā, 07.08.2009. Nr.1-7/2294
uz
10.07.2009. Nr.21-04/5142-J-27kol

Par līgumu

Ar šo Allied Irish Banks, p.l.c. Latvijas filiāle, turpmāk tekstā „AIB”, informē, ka ir saņēmusi Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas Patērētāju tiesību aizsardzības centra, turpmāk tekstā „PTAC”, pieprasījumu paskaidrojumu sniegšanai.

ASV bezpeļņas sabiedrības „Baltijas Amerikas uzņēmējdarbības fonds”, turpmāk tekstā „Fonds”, vārdā rīkojas Allied Irish Banks, p.l.c., kuru Latvijā pārstāv Allied Irish Banks, p.l.c. Latvijas filiāle.

(..)

2. Atbildot uz [PTAC pieprasījumā 2. un 3.punktā norādīto](#), AIB informē, ka ne Fonds, ne AIB šobrīd neizsniedz jaunus hipotekāros kredītus, bet veic tikai esošā kredītportfeļa apkalpošanu, par ko AIB ir informējis Finanšu un kapitāla tirgus komisiju 2008.gada novembrī. Hipotekārās kreditēšanas pakalpojumu sniegšana ir pārtraukta uz nenoteiktu laiku.

Ar šo AIB apņemas pilnībā pārskatīt potenciālajiem aizņēmējiem piedāvājamā aizdevuma līguma noteikumus atbilstoši attiecīgajā brīdī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, gadījumā, ja AIB atsāks veikt hipotekāro kreditēšanu.

3. Atbildot uz [PTAC pieprasījuma 4.punktā norādīto](#), AIB skaidro, ka lai AIB varētu nosūtīt Aizdevuma Atmaksas Grafiku aizņēmējam, AIB darbiniekam sākotnēji ir jāveic nepieciešamās izmaiņas tehnoloģiskajā sistēmā, sekojoši brīdī, kad attiecīgās izmaiņas ir veiktas, tās jau stājas spēkā un tajā pat dienā jaunais grafiks tiek izsūtīts aizņēmējam. PTAC bažas par to, ka var izveidoties situācija, ka aizņēmējs varētu nesaņemt jauno grafiku, bet būs jau iestājies maksājuma termiņš, ir nepamatotas, jo pat, ja maksājuma termiņš būs jau iestājies, saskaņā ar aizdevuma līguma 6.1.punktu, Aizdevējs (Fonds/AIB) neapņēma līgumsodu par Aizdevuma maksājuma kavējumu pirmās 14 (četrpadsmit) kalendārās dienas pēc maksājuma termiņa iestāšanās.

„6.1. Ja Aizdevējs saņem Aizdevuma Maksājumu vairāk kā 14 (četrpadsmit) kalendārās dienas, bet mazāk kā 30 (trīsdesmit) kalendārās dienas pēc noteiktā termiņa, Aizņēmēji papildus šajā Līgumā noteiktajam Aizdevuma Maksājumam maksā līgumsodu EUR 25 (divdesmit piecu eiro) apmērā.”

Bez tam, jebkurā gadījumā, Aizņēmējs ir tiesīgs vērsties AIB ar lūgumu dzēst piemēroto līgumsodu, ja Aizņēmēja maksājuma kavējumam ir bijis attaisnojošs iemesls. AIB šādus lūgumus izskata un, visbiežāk, apmierina. Īpaši gadījumos, kad aizņēmējs nav spējis izpildīt no aizdevuma līguma izrietošās saistības, tādēļ, ka nav saņēmis aizdevuma līguma atmaksas grafiku AIB vainas, kāda operacionāla riska realizēšanās rezultātā, tehnisku problēmu dēļ vai jebkādu citu no aizņēmēja neatkarīgu apstākļu dēļ, AIB nekādā gadījumā nepiemēros līgumsodu vai nokavējuma procentus.

4. Atbildot uz [PTAC pieprasījuma 5.punktā minēto](#) AIB uzsver, ka saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu „Tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otram zaudējumus.” Bez tam civillikuma 1469. un 1470.pants paredz tiesiska darījuma sastāvdaļu regulējumu. AIB uzskata, ka Aizdevuma līguma viena no būtiskajām sastāvdaļām ir arī aizdevuma atmaksa līdzēju savstarpēji noteiktajā termiņā. Šī AIB paskaidrojuma 3.punktā jau ir citēts aizdevuma līguma 6.1.punkts, kur ir uzskatāmi redzams, ka AIB ir lojāla un pretimnākoša pret aizņēmējiem un neapņēma soda naudas par pirmajām 14 (četrpadsmit) nokavējuma dienām. 6.1. punktā noteiktais līgumsods par aizdevuma maksājuma kavējumu 25,- EUR (divdesmit pieci eiro) apmērā tiek piemērots, ja maksājuma kavējums ir ilgāks par 14 (četrpadsmit) dienām. Bet līgumsods par aizdevuma maksājuma kavējumu netiek piemērots, ja aizņēmējs kavē maksājumu ilgāk par 30 (trīsdesmit) dienām- tādā gadījumā tiek piemērota tikai nokavējuma procentu likme 5% (pieci procenti) gadā atbilstoši aizdevuma līguma 6.2.punkta noteikumiem. AIB uzsver, ka abi līgumsodi paralēli nekad netiek piemēroti.

(..)

Ņemot vērā, ka PTAC interesējās ne tikai par konkrēto gadījumu, bet par AIB realizēto praksi citos gadījumos, piemērojot aizdevuma līguma 6.2.punktu, AIB informē, ka aizdevuma līguma 6.2.punkts tiek interpretēts tā, ka visu līguma darbības laiku, t.sk. arī nokavējuma periodā, aizņēmējs maksā AIB aizdevuma līguma 4.daļā noteiktos procentus par aizdevuma lietošanu. Bez tam, sākot no pirmās nokavējuma dienas, aizņēmējs papildus maksā nokavējuma procentus 5% (pieci procenti) apmērā gadā no aizdevuma atlikuma uz nokavējuma dienu pēc sekojošas formulas:

$$\text{Nokavējuma procenti} = A \times 5\% / 360 \times B,$$

kur

A - Aizdevuma pamatsummas atlikums nokavējuma dienā

5%- nokavējuma procentu likme gadā

360- piemērojamais dienu skaits gadā

B- nokavēto dienu skaits

Jāņem vērā arī tas, ka pirmo 14 (četrpadsmit) nokavējuma dienu laikā AIB vairākkārt informē aizņēmēju par nokavējumu, tā apmēru un termiņu, līdz kuram aizņēmējs var samaksāt AIB kārtējo maksājumu bez līgumsoda piemērošanas, kā arī par nokavējuma procentiem, kādi tiks piemēroti gadījumā, ja aizņēmējs nokavēs aizdevuma maksājuma termiņu vairāk par 30 (trīsdesmit) dienām. Tas nozīmē, ka, iestājoties aizdevuma līguma 6.2.punktā minētajam gadījumam aizņēmējs apzināti un ilgstoši nemaksā aizdevuma maksājumu, kā arī neinformē AIB par grūtībām veikt aizdevuma maksājumus, izvairās vai nemēģina rast konstruktīvu risinājumu.

AIB uzsver, ka pēc aizņēmēju lūguma AIB pieņem, izskata un parasti apmierina lūgumus nepiemērot līgumsodu un nokavējuma procentus, īpaši gadījumos, kad tiek panākta konstruktīva vienošanās par turpmākajiem maksājumiem (..).

Vienlaikus AIB atzīst, ka aizdevuma līguma 6.2.punktā varēja būt skaidrāk norādīta nokavējuma procentu aprēķināšanas kārtība, tomēr uzsver, ka AIB savā rīcībā vadās atbilstoši PTAL 6.panta 2¹ daļai, kas nosaka, ka: „Neskaidri un neprecīzi rakstveida līguma noteikumi tiek tulkoti par labu patērētājam.” Tādējādi aizdevuma līguma 6.2.punktu AIB piemēro pēc loģiskās izpratnes lojālākajā veidā attiecībā pret aizņēmēju.

(..)

6. Aizdevuma līguma 8.4.punktā noteiktais, ka *„ja grozījumi piemērojamos likumos vai citos normatīvajos aktos padara Aizdevuma Maksājumus apliekamus ar jebkāda rakstura nodokļiem vai nodevām, vai palielina piemērojamo nodokļu maksājumu apmēru, Aizņēmēji uzņemas segt jebkurus šādus nodokļu un nodevu maksājumus.”* ir interpretējams tā, ka AIB paļaujas uz to, ka hipotekārā kredīta kā pakalpojuma *vidējais patērētājs* seko līdzīgai aktualitātēm Latvijā, īpaši, ja tas tiešā veidā skar pakalpojumu, ko konkrētā persona izmanto un attiecīgu lēmumu pieņemšana valstiskā līmenī šajā jomā potenciāli var pasliktināt vai apgrūtināt aizņēmēja finansiālo stāvokli. AIB uzskata, ka šajā punktā runa ir par grozījumiem normatīvajos aktos, kurus aizņēmējs nekādā gadījumā nevarētu nepamanīt, ņemot vērā izteikti plašo šāda veida jautājumu atspoguļošanu masu medijos.

Praksē, iestājoties aizdevuma līguma 8.4.punktā noteiktajam gadījumam, AIB nosūtītu visiem aizņēmējiem informāciju paziņojuma veidā. AIB atzīst, ka atrunas iekļaušana aizdevuma līgumā par šāda paziņojuma nosūtīšanu būtu vēlama.

7. Atbildot uz pieprasījuma 8.punktā norādīto, AIB informē, ka AIB kā kredītiestādes mērķis ir aizdevumu izsniegšana un peļņas gūšana no aizdevuma apkalpošanas, t.i. izsniegtās aizdevuma pamatsummas un procentu par aizdevuma lietošanu maksājumu saņemšana ikmēneša maksājumu veidā līdz attiecīgā aizdevuma termiņa beigām. Līdzīgi kā šī paskaidrojuma 4.punktā tas minēts saistībā ar nokavējuma procentu piemērošanu, arī šim punktam ir vairāk preventīva funkcija. **Realitātē aizdevuma līguma 9.7.punktā noteiktās AIB kā aizdevēja tiesības nekad netiek piemērotas attiecīgajā punktā**

paredzētajā apmērā. Jau pirms saistību neizpildes gadījuma iestāšanās AIB regulāri informē aizdevēju par saistību neizpildes gadījuma potenciālu iestāšanos. Iestājoties saistību neizpildes gadījumam, AIB kopā ar aizņēmēju risina radušos situāciju, piedāvājot potenciālus variantus tās uzlabošanai, kā arī iespēju robežās uzklausa un ņem vērā aizņēmēja apsvērumus un piedāvājumus radušās problēmas abpusējam veiksmīgam atrisinājumam. Šajā procesā notiek aktīva kontaktu uzturēšana ar aizņēmēju (ciktāl aizņēmējs pats ir ieinteresēts un neizvairās), piesaistot labākos AIB speciālistus šajā jomā- analītiķus un juristus.

8. Attiecībā uz [PTAC pieprasījumā 9.punktā norādīto](#), **AIB informē, ka sekojot līdzī izmaiņām likumdošanā, praksē nepiemēro aizdevuma līguma punktus, kas ir pretrunā ar aktuālajos normatīvajos aktos noteikto.** Ņemot vērā apkalpojamo aizdevumu kvantitāti, AIB nav iespēju veikt grozījumus visos līdz 2009.gada 23.jūnijam noslēgtajos aizdevuma līgumos.

9. AIB piekrīt [PTAC pieprasījuma 10.punktā minētajam](#) un **apliecina, ka piemērojot aizdevuma līguma 12.1.5., 12.1.6. un 12.1.8.c punktus, neņems vērā redakcionālo iestarpinājumu „pēc Aizdevēja ieskata” un „Aizdevēja ieskatā”.**

10. AIB piekrīt [PTAC pieprasījuma 11.punktā minētajam](#) un **apliecina, ka piemērojot 12.1.8.a punktu, rūpīgi izvērtēs aizdevuma līguma pārkāpuma nozīmīgumu un sekas.** Vienlaikus AIB informē, ka nekad savā praksē nav izmantojusi aizdevuma līguma 12.1.8.a punktu par pamatu, lai vienpusēji atkāptos no aizdevuma līguma un tam ir tikai un vienīgi preventīva funkcija.

(..)

Ar šo AIB apņemas pilnībā pārskatīt klientiem piedāvājamā aizdevuma līguma noteikumus atbilstoši attiecīgajā brīdī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, gadījumā, ja AIB atsāks veikt hipotekāro kreditēšanu.

(..)

Ar cieņu,
Allied Irish Banks, p.l.c. Latvijas filiāles vārdā:

(paraksts)

(...)

Pilnvarotais pārstāvis

(..)

IZRAKSTS PAREIZS